

YUCOM

Komiteet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija, Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

Kršenje ljudskih prava i demokratije Sistem za rano upozoravanje Newsletter No. 37

Reakcije povodom presude Žalbenog veća MKS Veselinu Šljivančaninu

Žalbeno veće Haškog tribunala donelo je 5. maja 2009. godine konačnu presudu **Veselinu Šljivančaninu** za zločin na poljoprivrednom dobru „Ovčara“ (Vukovar), gde je novembra 1991. ubijeno 194 ratnih zarobljenika, uključujući ranjenike i pacijente bolnice u Vukovaru. Prvostepena kazna od 5 godina zatvora preinačena je u kaznu zatvora u trajanju od 17 godina. Žalbeno veće Haškog tribunala je preinačilo presudu Pretresnog veća tako što je Veselina Šljivančanina oglasio krivim i za pomaganje i podržavanje ubistva ratnih zarobljenika, za šta ga je pretresno veće oslobodilo, dok je presuda u delu u kojoj je Šljivančanin osuđen za pomaganje i podržavanje mučenja ratnih zarobljenika potvrđena.

Žalbeno veće je zaključilo da je Šljivančanin odgovoran za prepuštanje više od dvesta ratnih zarobljenika pripadnicima paravojnih formacija i Teritorijalne odbrane, jer je on u trenutku povlačenja jedinice JNA mogao imati saznanje da će zarobljenici biti ubijeni. Sud je konstatovao da je **Šljivančanin** „bio u mogućnosti da deluje, ali to nije učinio“, kao i da bi „ubistvo ratnih zarobljenika bilo znatno manje verovatno da je **Šljivančanin** uspeo da obezbedi povratak vojne policije na Ovčaru“. Žalbeno veće zaključuje da je „shodno tome **Šljivančaninovo** neispunjenje dužnosti prema zakonima i običajima ratovanja znatno doprinelo ubistvu ratnih zarobljenika“.

Odmah po objavljivanju da je kazna Veselinu Šljivančaninu, u vreme izvršenih ratnih zločina u Vukovaru majora JNA, a sada pukovnika VS, povećana na 17 godina nastala je prava erupcija negodovanja.

Reakcije medija je najvidljivija preko naslova. Izdvajamo neke:

Dnevnik *Kurir*: KAZNA BEZ ZLOČINA, SKANDAL, ZLOČIN SE NASTAVLJA.

Dnevnik *Press*: NOVO HAŠKO SILOVANJE SRBIJE, ŠLJIVANČANINU 17 GODINA!

Dnevnik *Politika*: ŠLJIVANČANINU UTROSTRUČENA KAZNA.

Dnevnik *Glas javnosti*: ŠLJIVANČANINU UTROSTRUČENA KAZNA.

YUCOM

Komiteet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija, Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

Mediji su potencirali vest o utrostručenoj kazni, uz neskriveno iznenađenje i, po pravilu, nisu se bavili zločinom za koji je optužen, a zatim i osuđen Veselin Šljivančanin. Njima na ruku je išao i *Nacionalni savet za saradnju sa Haškim tribunalom* saopštenjem da će „drastično pooštavanje kazne okrivljenom Šljivančaninu od strane drugostepenog veća na osnovu dokaza koji su bili poznati i prvostepenom veću biti teško razumljivo za našu javnost...To pooštavanje kazne će predstavljati još jedan faktor koji će doprineti da se poverenje srpske javnosti u nepristrasnost rada Tribunala dodatno umanjiti ili čak svede na minimum“.

Izjave državnih funkcionera i političara, od predsednika Republike do opozicionih lidera (izuzev Čedomira Jovanovića, predsednika *Liberalno demokratske partije*) takođe su bile u skladu sa ovom opštom erupcijom povređenosti i nezadovoljstva. Predsednik Republike **Boris Tadić**: „Veoma razočaravajuća odluka Haškog suda“, **Dragan Šutanovac** (Ministar odbrane): „Presuda Šljivančaninu neprimerena“, zamenik predsednika Srpske napredne stranke **Aleksandar Vučić**: „Presuda Šljivančaninu antipravnička i nepravedna“, *Srpska napredna stranka*: „Skandalozna presuda“...

Ministar za rad i socijalna pitanja i predsednik *Nacionalnog saveta za saradnju sa Haškim tribunalom*, **Rasim Ljajić** je, vidno razočaran, javno postavljao pitanje kako će biti moguće nastaviti saradnju sa Haškim tribunalom kad se donose ovakve presude i tako podilazio onom delu javnog mnjenja koje zaista misli da je sud antisrpski i politički. To je, čak, i krunisao izjavom da će se zbog ove presude on lično žaliti glavnom tužiocu Haškog tribunala Seržu Bramercu!

U takvoj političkoj atmosferi, u kojoj je politička elita u Srbiji, uključujući i predsednika Republike, bezrezervno stala u odbranu Veselina Šljivančanina, direktno ili indirektno optužujući Haški tribunal da je pristrasan, antisrpski politizovan, malo koga su iznenadili kometari građana povodom vesti o povećanju kazne **Veselinu Šljivančaninu**. U preko pet stotina komentara čitalaca dnevnih listova (*Politika, Kurir, Press*) i elektronskih medija uključujući i sajt b92, preko 90% čitalaca je negativno komentarisalo Haški tribunal i njegov odnos prema Srbiji i Srbima, uz, veoma često i direktnu podršku zločinu. Tako je na internet stranama dnevnika *Politika* („nacionalne institucije“ koja je u delimičnom vlasništvu države) objavljen i komentar: „Na Ovčari nisu ubijeni ratni zarobljenici već ustaše! Šljivančanin je heroj!“ Ovaj komentar, naravno, nije bio jedini ovakve vrste, ali je najkarakterističniji po svojoj konciznosti i poruci.

„Zlo i naopako! Nastavlja se INKVIZICIJA nad Srbima!“ je zapravo najkarakteristični komentar koji u raznim varijantama predstavlja suštinu svih komentara - ugroženost i srpska žrtva, što su nažalost političari u Srbiji podržali.

YUCOM

Komiteet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija, Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

Prognoza:

Reakcije na presudu u slučaju **Šljivančanin** su direktna posledica prakse političara da svojim izjavama podilaze kroz ratnu propagandu 1990tih godina indukovanom stavu građana o nepravdi nad Srbima, stavu koji opet dominira javnim diskursom u Srbiji. Bez jasnog suočavanja sa okrutnošću zločina za koje su osuđeni srpski „heroji“ poput **Šljivančanina**, ovakvo moralno zagađenje i sve veću podršku bezumlju i ratovima iz devedesetih, kao i stalnu napetost ili nastavak rata koji još mentalno uvek nije završen, predstavljaće bitnu odredicu političkog, intelektualnog i kulturnog ambijenta u Srbiji. Krajnje je vreme da politička elita spozna i na sebe preuzme odgovornost za uticaj na javno mnjenje u duhu jasnog stava da je rat iz devedesetih bio pogrešan a da se zločini koji su izvršeni ne mogu pravdati nikakvim veštačkim simetrijama i jadikovanjem što drugi nisu kažnjeni.

Dok se ovo ne desi, razumljivo je da se supruga osuđenog **Šljivančanina** javno obraća predsedniku **Tadiću**, i, oslanjajući se na njegov stav o nepravедnosti MKS, zahteva da joj on vrati muža iz Haga.